

Kjak

Palli Dalsgaard

Drepa neytini

Tað liggur á ljóði, at teir, ið hava neytahald, eru noyddir at halda uppat, tí tað lønar seg ikki sum er. Inntøkurnar strekkja ikki til tær útreiðslur, ið eru, og sostatt einki til sjálvan bóndan.

Sum skilst hevur hetta verið lagið í longri tíð. Tá so er, er ikki nakað at siga til, at hesir menn missa mótið. Lítið er, sum er, eftir úti á bygdu-num, skulu nú bøndurnir hvørva eisini, so hoyrir tað heila uppat. Landsins myndugleikar hava eitt at gera, tað er at lata mjólk-aframleiðararnar fáa ein styrk upp á tvær krónur fyri liturin frá byrjanini av hesum ári.

Gerast hesi fólk arbeiðsleys, er tá nakar munur á tí, tey eiga í arbeiðsloysisstuðuli og tað mjólkastudningurin verður at kosta landi-num? Smábygdirnar hvørva so líðandi.

Vit eru brátt einans gomul fólk eftir, ið her balast. Ein uggi er, at bøndurnir hava nóg

neyt, so teir sláa ein part av tí grasi, ið annars hevði staðið ósligið. Verða neytini avtkin, so doyri ein partur av tí lívi, sum annars er eftir, og tá er lítið vunnið. Tá lønir kunnu koma upp á millum 50.000 og 60.000 pr mánað, og fólk kunnu ferðast lond og ríki runt um ein part av knøtti-num, skuldi man trú, at nakað var til tey, ið ikki fáa endarnar at røkka saman.

Tað er ikki nakað lætt arbeiði at vera bóndi. Tað er einans hugurin, ið drivur verkið, So høgur mánaðarlønir við teimum tillegnum, ið hartil hoyra, er næstan tað sama sum ein einsamallur pension-istur fær fyri eitt heilt ár. So sigast má, at manna-munurin er lítið broyttur, hóast samfelagið er nóg

broytt. Verða neytini avlívað, er tað stór skomm. Tá kunnu teir ráðandi siga við salmistinum: Herre jeg har handlet ilde.

Jógvan Arge
Býráðslimur í Havn fyri Tjóðveldi

Neyðugt við skapandi vinnulívi

Íverksetanarráðstevnan Nebula í Havn leygardagin var áhugaverd og nógv fólk møtti upp. Jógvan Arge, formaður í mentamálanevndini í Havn, setti ráðstevnuna við hesi heilsan:

“Eg eri fegin um sum umboð fyri Tórshavnar kommunu at vera biðin at seta Íverksetanarráðstevnu-na Nebula. Tað er ikki hissini heiti ráðstevnan hevur fing-ið, og eg hugsí, at her kann ikki annað, enn gott spyrjast burtúr.

Heitið Nebula hevur kosmiskan íblástur. Úr hesi frumtokuni varð okkara sólarskipan til, og hjá tí ný-byrjaða íverksetaranum man vegurin frá hugskoti til spíra til vinnu og avkast ikki so sjáldan kunna samanberast við eina skapandi ferð, har tú ikki altíð veitst, hvar tú endar.

Í vinnuætlanum og út-búgvingarætlanum hjá landi og kommunum er hesi seinastu árin serlig-ur dentur lagdur á gransk-ing og nýskapan, og eisini íverksetan. Skal vinnulív okkara fjøltáttast, og skal

samfelagið hava búskapar-vøkstur, sum er fortreyt fyri vælfærd og fólkvøkstri, er íverksetan ein týdningar-mikil táttur.

Kemur ikki av sær sjálv-um

Ikki tí, íverksetarar hava altíð verið. Vit kunnu nevna uppi rúgvur av dugnaligum føroyskum íverksetarum bara síðstu fimmti árin inn-an nógvar vinnugreinar. Men avgerandi er, at hvørt ættar-lið hevur hesa skapandi ella íverksetandi drívmegi í sær.

Tað gamla orðatakið um, at neyð lærir nakna kvinnu at spinna, sigur nakað um hesa drívmegi, men sigur samstundis eisini nakað um, at henda drívmegin kann vikna – at vit kunnu gerast dølsk. Og tað má ikki henda.

Tí er tað gott, at so stórir dentur verður lagdur á íverk-setan serliga millum tey ungu og í skúlunum. Eg ivist ikki í, at hetta elvir til áræði hjá teimum av okkara ungu, sum vilja dyrka síni kreativu evni, sum hava hugskot og siggja nýggjar møguleikar - eisini í tí, sum er kent frammanundan.

Men tað kemur ikki av sær sjálvum. Einki lið í tilgongdini frá hugskoti til veruleika er lætt. Tað er nógv at krevja av einum íverkseta, at hann bæði skal vera hugskotsmennari, fram-leiðari, stjóri, bókhaldari, sølumaður, íleggjari og marknaðarleiðari. Og tað er ikki nóg mikið, at vit sum samfelag bara skulu halda, at hetta man fara at ganga av sær sjálvum.

Neyðugt við skapandi vinnulívi

Hendan ráðstevnan er ætlað sum ein hjálp til nakað av hesum. Til dømis: Hvussu byrjar tú? Hvussu fært tú fígging? Skal eg stovna fyri-tøku? Skal eg vera einsamall-ur um alt? Og so framvegis.

Tað frøir meg almikið, at ungar kreftir taka stig til slíkt átak sum hetta. Fegnist eisini um, at vit í mentamála-nevnd Tórshavnar býráðs kundu taka lut og stuðla hesum við-komandi átaki peningaliga.

Hetta er í fullum samsvari við tær visjónir, býráðið hevur lagt fyri menningina

av hesum býi og landi. Vóni, at ráðstevnan Nebula fer at geva tykkum komandi íverk-setarum og øðrum áhugað-um íblástur og svar svar upp á teir spurningr, sum tit tráa eftir at fáa svaraðar.

Soleiðis, sum alt sær út hjá okkum í hesum tíðum, so er neyðugt at seta í verk, skula vit taka okkum fram á leið. Tað er neyðugt hjá okkum at hava eitt skapandi vinnulív sum grundarlag undir framtíðar vøkstrinum, og hendan ráðstevnan er ein upplagdur liður í hesi stremban.

Við hesum orðum fari eg at seta ráðstevnuna og ynsk-ja tykkum ein góðan dag og hepna hond í framtíðini.”

Alfred Olsen
Formaður í Vinnunevndini

Rætting til grein hjá Kjartan Hoydal

Tað er altíð við stórum áhuga eg lesi tínar greiðu og væl undirbygdu greinar, og ser-stakliga tær, sum viðvíkja okkara fiskidagaskipan, har eg sum oftast eri samdur við teim-um sjónarmiðum, sum tú kemur við.

Út frá hesum holdningi til tína skrivning, loyvi eg mær at koma við rætting til grein tína “Vinnunevndin leggur eftir útróðraflotanum eina-

ferð enn”, har ið teksturin kann skiljast soleiðis, at tað er verandi Vinnunevnd, sum mælti til at skerja fiskidag-arnar í fjør við 10% hjá øllum skipabólkum, og fyri útróð-arflotan við heili 20 %. Men soleiðis er veruleikin ikki.

§ 25 nevnd í 2011

Tá ið fiskidagarnir vóru ásettir seinasta ár, høvdu vit eitt minniluta landsstýri,

sum fekk stuðul frá Tjóð-veldi og Framsókn, og tá fiskidagarnir skuldu við-gerðast, bleiv ein serlig § 25 nevnd vald, har ið Poul Michelsen úr Framsókn gjørdist formaður.

Meirilutin í hesi § 25 nevnd (Tjóðveldi, Javnað-arflokkurin, Framsókn og Sjálvstyrisflokkurin) mælti til í álit sínum at skerja fiski-dagarnar hjá útróðraflotan-

um við 20 % og hjá restini av flotanum við 10 %.

Tilmælið frá § 25 nevndini varð endaliga samtykt við 16 atkvøðum fyri, 14 ímóti og ein var blonk.

Eg atkvøddi ímóti

Sjálvur atkvøddi eg ímóti hesi atsókn móti fiskidagaskipan-ini, og móti skerjingunum av fiskidøgum til skipini og ser-stakliga skerjingunum hjá

útróðraflotanum. Somuleiðis var eg ein av teimum, sum mótmæltu teimum grund-leysu friðingunum fram við landi, sum serliga rakti útróðrarflotan, sum eg síðani havi roynt at fingið broytt aftur.

Verandi Vinnunevnd

Veruleikin í dag er, at tann parturin av verandi Vinnu-nevnd, sum tíverri leggur

eftir fiskiskipunum og út-róðrarflotanum einaferð enn, er Tjóðveldið og Fram-sókn, sum mæla til at skerja dagarnar fyri komandi ár við 10 %.

Fleiri greinar

Kjartan Hoydal, hóast hesar rættingar, so vóni eg fram-haldandi, at vit koma at siggja fleiri greinar frá tíni hond í komandi tíðum.